

Ispanija Patapo
Respublika

Monarchija Nuversta

Karalius Alfonsas priverstas abdikuoti ir
važiuoja lauk su visa šeima

MADRIDAS, Ispanija, bal. 14.—Ispanijos monarchija griuvo.

Ispanija tapo respublika. Karalius Alfonsas, paskutinis Burbonų, šiandien 6 valandą vakaro išsivadavo iš Madrido.

Niceto Alcala Zamora, respublikonų vadovas, kuris dar tik neseniai buvo laikomas kalėjime dėl savo darbuotės prieš monarchinį režimą, tapo laikiniu respublikos prezidentu.

Perversmas įvyko rezultate įvykusių praėjusių sekmadienį vakarą Ispanijoje minicipalinių rinkimų. Per tuos rinkimus krašto piliečiai, beveik visur milžiniška balsų dauguma išrinkdami respublikonų ir vietų administracijas, aiškiai parodė karaliui, kad jie jo nebe nori.

Ultimatus karaliui

Šiandien 4:45 popiet Zamora pasiuntė karaliui ultimatumą, sakdamas, kad jei respublika nebūs pripažinta per valandą laiko, tai už pasekmes respublikonai nebus atsakingi.

Praslinko valanda; praslinko dar 15 minučių ir, lygiai 6 valandą kakaro ministrų kabinetas, kuris visą laiką buvo užsidaręs karaliaus rūmuose, pranešė, kad Ispanijos karalius abdikavo.

Zamora—Prezidentas

Krašto valdžią tuojau paėmė į savo rankas respublikonų vyriausybė su Alcala Zamora kaip prezidentu.

Naujon respublikos vyriausybė, kuri jau iš anksto buvo sudaryta, įeina: Manuel Prieto, finansų ministras; Alejandro Lerroux, užsienio reikalų; Fernando de los Rios, teisingumo; Alvaro Albaroz, viešųjų darbų; Manuel Azana, karo; Cezares Quira, jūros; Miguel Maura, vidaus reikalų; Largo Caballero, darbo; Diego Barrios, susisiekimo.

Žmonių džiugavimas

Karaliui abdikavus ir paskelbus respubliką, ant visų valdžios trobesių plevėso respublikonų vėliavos, o sujudintose miniose kilo didžiausias džiugavimas. Svarbiausios sostinės gatvės, bulvarai buvo prisikimę automobilių, apsikaisusių respublikos ir raudonais vėliavomis. Žmonės degino karaliaus paveikslus ir paradavo gatvėmis.

Alfonsas apleidžia Ispaniją

Nuverstam karaliui Alfonsui tuojau buvo suteiktas apsaugojamas laiškas išvažiuoti iš Ispanijos. Jis turbut dar šią naktį išvažiuos su visa savo karališka šeima, kaip manoma, į Parizį.

Alfonsas, paskutinis Burbonų dinastijos karalius Ispanijoje, karaliavo per 29 metus, sostą užėmęs 1902 metais, būdamas vos 16 metų amžiaus.

Gen. Sandino atnaujina kovą su J. V. jėgomis Nikaraguoje

Kova busianti vedama, iki paskutinės Amerikos jureivis apelsias Nikaraguos kraštą

MEKSIKOS MIESTAS, bal. 14.—Dr. Pedro Jose Zapeda, Nikaraguos sukilėlių vado, gen. Augustino Sandino, atstovas užsieny, sako, kad gen. Sandino įsakė visuose frontuose iš naujo pradėti kovą prieš Jungtinių Valstybių jūros jėgas Nikaraguoje.

Kova busianti vedama tol, kol paskutinis Jungtinių Valstybių jureivis apelsias Nikaraguoje.

Ispanijoj paskelbta karo padėtis

MADRIDAS, Ispanija, bal. 14. Pasitraukianti premjero Aznaro vyriausybė šiandien 7:15 vakaro paskelbė karo padėtį, iki nauja respublikos vyriausybė perims visą valdžią į savo rankas.

ALFONSAS IŠSIKRAUSTĖ

MADRIDAS, bal. 14. — Alfonsas, paskutinis Burbonas Ispanijoj, šiandien 9 valandą vakaro apėjo karaliaus rumus ir, dviejų vežimų sargybos lydimas, išvažiavo, kaip manoma, į Portugaliją.

Karalienė ir likusieji šeimos nariai, sako, išvažiuosią rytą [šiandien] rytą.

Naujas Japonijos kabinetas sudarytas

TOKIO, Japonija, bal. 14. — Reidži Vokatsuki, naujas Japonijos premjeras, savo kabinetą jau sudarė. Į jį įeina beveik visi senojo kabineto nariai.

Rado tėvą ir du vaikus nušautus

JASPER, Ala., bal. 14.—Netoli nuo miesto šiandien rado miške negyvus tris asmenis, tėvą ir du jo vaikus. Jie buvo nušauti.

DIDELE NELAIME

[Acme-P. & A. Photo]

Scena ties tunelio šaftu, kur pirmadienio naktį Chicagoj įvyko nelaimė. Gelbėtojai gabena laukan iš tunelio sužeistuosius ir žuvusius.

Ištremto Soloveckan komunisto laiškas

Buvusio sovietų diplomato, Besiedovskio, leidžiamame Pariziuje laikrašty "Kova" išspausdintas vieno iš Solovecko salos ištremto komunisto laiškas. Laiško autorius šitaip pasakoja:

"Komiteto nutarimu aš buvau pašalintas iš partijos. Paskui, ypatingu OGPU [slaptos sovietų policijos] nutarimu, mane areštavo ir kartu su kitais mūsų draugais ištremė į Solovecko koncentracijos punktą trejiems metams. Per aštuoniolika dienų nuo išvažiavimo iš N., atvykome į koncentracijos stovyklą. Jau pavakarij mus, išalkusius ir baisiai nuvargusius sunkia kelione, surikiavo kažkokių barakų kieme, patikrinti ir paskirstyti į kuopas. Mūsų partiją priėmė komendanto padėjėjas, vienas D., buvęs kompartijos narys, bet už išeikvojimą ir kitokių darbų iš partijos išmestas ir išsiųstas į Solovecką dešimčiai metų. Bet čia, už savo šunišką atsidavimą ir palaižunavimą, jis buvo paskirtas komendanto padėjėju, kad ir pasilikdamas tremime.

"Į komandą 'smirno!' daugelis mūsų nekėlė dėmesio. Ypačiai buvusieji kompartijos nariai stovėjo sau laisvai ir šnekučiaivos. Staiga, kai nuo grandinio nutrukęs šuo, pribėga D. su špicrta rankoj, inirtusiu balsu rėkdamas: "Aš jus... vašmat!... svoloč!... sukin!...

"Rankoj D. laikė mūsų sąrašą ir asmenines kalinių bylas. Kiekvienas išsaulkiamas pavardė turėjo išeiti priekinė iš rikiuotės. D. pradėjo nuo mūsų kuopos.

"—Toks ir toks! "—Esu,—atsakė išsaulkantis. "—Ko eksi, svoloč!...

"—Aš—darbininkas, bolševikas, leninistas. Nesileisau tamsiai elgtis su manim taip, kaip su šunim,—atsakė tremtinys.

"—Pasidarė didžiausia tyla. Pabals iš pasitūto, D. staiga šoko prie tremtinio ir iš peties kerta jam špicrta per veidą. Paskui ima jį mušti, rėkdamas užkimusia gerkle:

"—Aš tau, sukin..., parodysiu, kaip reikia atsakyti!.. aš tau, svoloč, parodysiu Leniną!.. aš tau, padlec!.. į karcerą jį!

"Po to D. ėmė paeiliui kapoti špicrta visus kitus tremtinius.

"—Smirno!.. žingsniu ant vietos, marš!

"—Sumuši, išniekinti, ėmė ant vietos kojomis minkyti...

"—Reikėjo tik matyti, tą vaizdą, kaip mūsų burys — buvę įvairios minties komunistai-opozicionieriai, darbininkai, valstiečiai, vyžotai 'kulokai', popai su žilomis barzdomis, pasikėlę savo sutonas,—žygiavome, stalinieško žandaro D. šukaujami.

"—Pagal įstatymus, Solovkuose areštantų šaudyti neleista, vis delto per dieną po du tris, o kartais ir daugiau, nušaujama. Ta operacija čionykščia kalba vadinama: 'nušautas, bandant pabėgti.'

"—Aš buvau pristatytas miško darbų dirbti. Mūsų uždavinys prasideda nuo penktos valandos ryto. Nuo to uždavinio jau pirmą dieną vienas mūsų draugų mirė. Aplinkui žmonės miršta, kaip musės rudenį, nuo bado, nuo mušimų, nuo ligų. Pasiskųsti niekam negali. O pasiskųsi, žinok, kad gyvas nebeįliksi."

Keturi vyskupai užmušto žydėlio laidotuvių

BUDAPESTAS, Vengrija, bal. 14. — Jauno žydėlio, Eugene Roth, 17 metų amžiaus, laidotuvių apeigose čia vakar dalyvavo ir keturi krikščionių vyskupai. Žydėlis buvo per žydų Velykas vieno krikščionio nužudytas sinagogoje.

Pamišęs farmerys 2 sudegino, 1 nudurė ir pats pasikorė

WOOSTER, Ohio, bal. 14. — Ellis McGregor, apilinkęs farmerys, gavęs proto pamišimą apšėjo savo žmoną ir posūnį gazolinu ir uždegė juos, skerdžiamu peiliu nudurė gyvenusį pas juos C. McAfee, 50 metų amžiaus žmogų, paskui pats pasikorė. Moteriškė ir jos sūnus buvo nugabenti į ligoninę. Gydytojai nemano, kad jie beapsveikty.

Portugalijos kariuomenė prieš sukilėlius Azoruose

LISABONAS, Portugalija, bal. 14. —Praneša, kad Portugalijos ekspedicinė kariuomenė sukilimui Azorų salose patermpti jau atvyko į Horta, kur vyriausias vadas įsteigs savo bazę. Aeroplanų gabenamasis laivas Cubango ir kiti karo laivai pasieks Horta šį vakarą.

"Nukrito debesys"

MARIJAMPOLĖ. —Kovo 13. pusiau ketvirtą valandą apie Marijampolę kilo baisi puga ir tris minutes "žemė maišėsi su dangumi." Pasidarė tamsu. Traukinys, bevažiudamas iš Kalvarijos į Marijampolę, turėjo sustoti. Žmonės sako, kad, esą, nukritęs debesys.

Polanskis nuteistas 10 metų kalėti

VARŠUVA, bal. 14. — Jan Polanski, kuris pernai metais bandė išprogdinti Varšuvoje sovietų Rusijos atstovybės trobesį, nuleisdamas į kaminą bombą, vakar buvo nuteistas 10 metų kalėjimo.

Papa kalbės per radio sekmadienį

VATIKANO MIESTAS, bal. 14.—Ateinantį sekmadienį popas Pijus XI. ketina vėl kalbėti per radio visam pasauliui.

Susirašinėja su tarptautiniu darbo biuru

KAUNAS.—Prekybos ir pramonės rūmai užklauso tarptautinį darbo biurą Ženevoj, kaip kituose kraštuose yra reguliuojamas darbininkų atleidimo ir kompensacijos klausimas.

CHICAGOJE

Bent 7 Lietuviai
Žuvo Tunely

Viso žuvo 12 žmonių, o 46 sužeisti, kilus tunely gaisrui; 21 buvo išgelbėtas

Chicagoj atsitiko didelė nelaimė, kurioj žuvo dvylika darbininkų, jų tarpe bent septyni lietuviai.

Pirmadienį, apie septintą valandą vakaro, tunely ties Laf-lin ir 22-ra gatvėmis kilo gaisras. Tunely tuo metu dirbo burys darbininkų, jų tarpe daug lietuvių. Pabėgimas iš tunelio jiems tapo ugnies užkirstas.

Pasiųstos gelbėtojų kuopos, kovodamos per šešioliką valandų su liepsnomis, dumais ir mirtingais gaisrais, vakar apie pietus išėmė iš tunelio paskutinius išlikusius gyvus ir žuvusiujų kunus.

Viso tunelio gaisre žuvo dvylika žmonių; keturiasdešimt šeši buvo sužeisti, o dvidešimt vienas išgelbėtas.

Žuvę lietuviai

Žuvę lietuviai, kaip mums praneša, yra šie:

IGNACAS GVALDA, 3681 S. Union Ave. Pašarvotas namie. JOHN PALIONIS, 3705 So. Halsted St.

KAROLIS ŠESTOKAS, adresas nežinomas.

JOHN JURGINAS, adresas nežinomas.

JULIUS JURGELIUNAS, 3443 South Morgan St.

JOHN LITVINAS, 1238 W. 59th St.

JUOZAS BRAZDEIKIS, pašarvotas Masalskio koplyčioje.

Sako, kad žuvusių lietuvių esą devyni, bet mes sužinojome tik septynių vardus.

Išgelbėti lietuviai:

TONY LITVINAS, 1238 W. 59 St., šafto formanas.

WALTER DANIELIS.

DOMINIKAS POLISAITIS, 3425 S. Emerald Ave., formanas.

IGNACAS LINKUS.

PETRAS RAKAUSKAS.

JOHN KING, lietuvis, buvo nuvežtas į ligoninę, bet jau paleistas.

JUOZAS KATAUSKAS.

JAMES KURAS, 2545 W. 45th St.

Dauguma sužeistųjų buvo nugabenti į St. Anthony ligoninę. (Plačiau apie tą nelaimę žr. vietos žiniose).

Prohibicijos priešai bandysią nuveikti gubernatoriaus veto

SPRINGFIELD, Ill., bal. 14. —Illinois prohibicijos priešai mobilizuoja jėgas bandyti gubernatoriaus Emmersono veto atšaukimo vykdymo įstatymu atšaukimo bily išnaudojimo praveisti legistaturoje ir tuo padaryti jį įstatymu per gubernatorių galvą.

Reprezentantas O'Grady, vienas gubernatoriaus veto priešų, pasakė, kad tatau busi bandyta padaryti dar šią savaitę.

O'Grady-McDermotto bilius buvo legistaturos atstovų buto priimtas 91 balsu prieš 56, o senato—26 prieš 24. Nuveikti gubernatoriaus veto, atstovų bute dabar reikėtų gauti 102 balsu, o senato—34.

Jei bilius nepavyktų iš naujo priimti, tada prohibicijos priešai ketina jį papildyti klauzule, kad prohibicijos atšaukimo klausimas eis visuotinam valstijos piliečių balsavimui. Gub. Emmerson, mat, savo pranešime sako, kad jis būtų bily pasirašęs, jei jame būtų buvęs provizija, kad valstijos prohibicijos įstatymo panaikinimas eis piliečių referendumui.

Lietuvon

Siunčiame Pinigus Paštu ir
Telegrama. Patarnaujame
Greitai, Pigiai ir Saugiai.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.Ofisas atdaras kasdien nuo 7 iki 8 valandų,
šventadieniais nuo 9 iki 1 valandų.

Chicagoj ir apilinkei federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Debesiuota, gali but lietaus; šilčiau; atmaina; vidutiniai pietų vėjai.

Vakar temperatūra įvairavo tarpe 45° ir 53° F.

Šiandien saulė teka 5:11, leidžiasi 6:30. Mėnuo teka 4:19 ryto.

Garsinkitės "N-nos"

